

Fasori Örökdiák

A BUDAPESTI EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM VOLT NÖVENDEKEINEK EGYESÜLETE
TIMOR DOMINI PRINCIPIUM SCIENTIÆ • AZ ÚRNAK FÉLELME FEJE A BÖLCSESSÉGNEK

2011. SZEPTEMBER

4. SZÁM

Őrségváltás

A Fasorban végzett diákokra mindig jellemző volt az összetartás, valamint az, hogy büszkék voltak szeretett iskolájukra. Az itt végzettek hálával emlékeztek az őket tanító, nevelő tanárookra és szertették, tisztelték egymást.

Az iskola alapításának (1823) 100 éves évfordulója után a volt diákok megalapították 1924-ben népszerű nevén Öregdiák, hivatalos nevén a Fasori Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesületét.

Az Egyesület a hagyományok ápolásán kívül segítette az iskolát adományaival, könyvek, folyóiratok, ingatlanok átengedésével. Szépszámú alapítványt hoztak létre és az arra szolgáló, valamint legjobb diákokat pénzzel is segítették.

„Az Egyesület célja: A Budapesti Evangélikus Gimnázium évszázados hagyományain alapuló humanista szellemének a gimnázium szeretetének a tagok között a barátság és összetartás érzésének ápolása, a gimnáziumba járó és onnan főiskolába került ifjúság erkölcsi és anyagi támogatása” olvasható egy évkönyvben.

A megalakulás után (mintegy 10 év alatt) 84 alapítványt hoztak létre és ezek folyamatos gondozásával tartották a kapcsolatot szeretett iskolájukkal.

A nagyszámú adomány értéke a múlt század 20-as éveinek végén bekövetkezett infláció, valamint a Koronáról a Pengőre való áttérés miatt elértéktelenedett, 64 alapítvány pénzfedezete teljesen értékét veszítette.

Jellemző az itt végzettek hálájára és összetartására, hogy a gazdasági válság után újabb 20 alapítványt (elsősorban pénzalapítványt) hoztak létre és korábban elkezdett segítőkészséggel folytatták a munkát. 1934-ig mintegy 25.000 Pengő volt az alapítványok értéke, 37 személy küldött adományt. Ennek jelentős részét kiosztották, egy részét kamatoztatták.

Az évkönyvek adatai szerint az Egyesület vagyona 1942-ben kb. 5.000 Pengő, a befizetett adományok évente 2-3.000 Pengőt tettek ki. (A nőta szerint havi 200 Pengő fixel az ember könnyen viccel!)

Sajnos a II. Világháború után az infláció következtében az összegyűlt pénzösszeg ismét elértéktelenedett. Az iskolát 1952-ben megszüntették.

37 évi Csipkerózsika álom után a fasori itthoni és külföldi öregdiákok közreműködésével az iskola újjá éledt dr. Gyapay Cábtor, (diák, tanár, igazgató) vezetésével. Megemlítendő, hogy a külföldi diákok közreműködésével Genfben megalakult egy Fasor Verein nevű egyesület, amely 400.000 svájci frankkal járult hozzá az újjáalakuláshoz.

Az öregdiákok is újjáéledtek és megpróbálták a régi hagyományok egy részét felújítani 1992-ben. Az iskola segítőkész humanista szellemének, az erkölcsi értékrend visszaállításával igyekeztünk a régi szellemből átmenteni mindazt ami még ma is használható. Így pl. 5 alapítvány működik az Egyesületben a jól tanuló, valamint rászoruló diákok segítségére. Az 1989-es újrakezdés után a fiatal öregdiákok eleinte nem nagyon tudtak mit kezdeni az örökséggel és lehetőségük sem volt rá, hogy ebben az összetartó munkában részt vegyenek. De ez reménytelen is, hiszen az érettségi után a tanulmányok, az egyéni karrier, a családalapítás, lakásszerzés stb. mind olyan tényezők, melyek nem nagyon tették lehetővé,

hogy ilyen irányú tevékenységet folytassanak.

A 37 évi szünet után, amely mintegy két nemzedéket jelentett, a megváltozott viszonyok miatt szinte lehetetlen volt a fiatal és öregebb diákokat közös nevezőre hozni.

Meg kívánom említeni, hogy korábban is mintegy 20 évnek kellett eltelnie, hogy a volt diákok aktívan vegyenek részt a múlt ápolásában és az iskolaiségében. Az 5 éves érettségi találkozókat csak lassan szerveztek, az idő múlásával mindenki nagyobb lelkesedéssel készült a 20 éves vagy a későbbi találkozókra.

Legyen szabad saját példaként megemlíteni, hogy az 1950-ben végzettek 60 (!) éves érettségi találkozásán 26-án jöttünk össze, 8 külföldi országból jöttek haza a találkozóra.

Most azonban, hogy már vannak 20 éve érettségizett fiatal öregdiákjaink, akik társadalmi és pénzügyi helyzetük-nél fogva segíteni tudnak az iskola nemes hagyományainak ápolásában, át kell venniük a stafétabotot tőlünk, akik már mind 75 felett vagyunk. (Többségünk 80 felett.) A múlt évi tisztújító közgyűlésen már minden egyesületi pozícióra (elnök, főtitkár, pénztáros, titkár) egy „fiatal” öregdiákokat is megválasztottunk ügyvezetőként, hogy ezen 3 éves periódus legyen a folyamatos átmenet, amikor a fiatalok minden téren, mindent átvesznek az idősebbektől.

Itt az ŐRSÉGVÁLTÁS ideje (szinte az utolsó pillanat). Ehhez minden segítséget, tapasztalatot megadunk és ha kell, a továbbiakban is. (Egyre csökkenő lehetőségekkel) segítjük az új generációt, hogy nagy hírű iskolánkat segítsék, és megpróbálják (velünk együtt) olyan elismerté tenni, mint a 2 világháború közötti időben volt, a megváltozott igényeknek és körülményeknek megfelelően.

Fasori üdvözléssel:

Dr. Liptay György
c. egyetemi tanár
az „Öregdiákok” elnöke

Jeszenszky Zoltán Dr.

Professzor emeritus 80 éves

Pécset született 1931-ben. 10 éves korától 13-ig a Kőszegi Magyar Királyi Hunyadi Mátyás Középiskola növendéke volt. Apja 1944 nyarán mint hegyivadász alezredes hősi halált halt a Tatárhágó védelmében, anyját 1945-ben eltűntté nyilvánították, nagyapja a pozsonyi Evangélikus Líceumban volt magyarlatin tanár.

1945-ben 14 évesen a bátyjával együtt, aki 15 éves volt, bejuttattak az Országos Protestáns Árvaházba a Rózsák terén, amelynek evangélikus lelkész volt az igazgatója. Az Árvaházból járt a Fasori Gimnáziumba 5 évig és 1950-ben érettségizett.

Az érettségi után az Árvaházat el kellett hagyni, de mint osztályidegent még egyetemi felvételre se hívták be. Nagy nehézségek után az akkor szerveződő Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karra felvették, de több szakérettségis hallgatót kellett matematikából és kémiából korrepetálnia.

1955-ben kitüntetéses vörös diplomával lett mezőgazdasági gépészmérnök. Utána 1956 szeptemberéig gépállomás mérnök volt, majd a Tudományos Minősítő Bizottság aspiránsa.

A Magyar Tudományos Akadémia 1959-ben nyilvánította kandidátussá. 1959 szeptemberétől a Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karon tanársegéd, később adjunktus és docens. 1977-ben nevezték ki egyetemi tanárnak, utána tanszékvezetőnek. 2004-ben a Szent István Egyetem Gépészmérnöki Kara professzor emeritusnak és 2005-ben aranydiplomás gépészmérnöknek nyilvánította.

Egyetemi oktatói tevékenységén kívül 1970-től 20 évig a Mezőgazdasági Gépesítési Társaság titkára volt, 1990-től 10 évig pedig az elnöke.

Külföldi kapcsolatai franciaországi meghívással kezdődtek, 1974-ben a Párizsi ACTIM Szervezet 4 hónapos időtartamra szak-

mérnöki tanfolyamra hívta meg „szőlőfeldolgozó- és borászati gépek” témában, amelyet emlékéremmel és francia diplomával fejezett be.

1980-ban a párizsi székhelyű Európai Mezőgazdasági Műszaki Fejlesztési Szervezet a CIGR kétszer 5 évre vezetőségi tagjai közé választotta.

1984-ben a Kasseli székhelyű Európai Mezőgazdasági Munkavédelmi Szervezet is kétszer 5 évre a grémium közé választotta /IVSS/.

1980 és 1986 között a texasi állami egyetemen, El Pasoban a nyári szemináriumok többszöri meghívott előadója volt a kertészeti gépek témában. 1986-ban El Paso város díszpolgárrá avatták.

1990-ban Stokholmban a Svéd Királyi Akadémia „Károly” emlékéremmel tüntették ki.

Szakirodalmi tevékenysége 7 könyv, egyetemi jegyzetek és szakcikkek. A könyvek közül a Kertészeti gépek egyetemi tankönyvet névórával ismerték el. Tagja az egyetem professzori tanácsának.

Jeszenszky professzor tagja az Evangélikus Egyház Budapesti Kollégiuma Igazgatótanácsának, továbbá a Budavári Egyházközség Képviselő-testületének.

Jeszenszky professzor több alkalommal is kifejtette, hogy köszönettel és hálával tartozik az Evangélikus Egyháznak, mert élete igen nehéz időszakban 1945 és 1950 között az Árvaház keretében az Egyház gondoskodott róla, a Fasorba járhatott és ott érettségizhetett.

Jelenleg a Gimnázium Volt Növendékek Egyesületének a főtitkára.

Dr. Liptay György

Magyarországi evangélikus gimnáziumokban érettségizett fasori tanárok

A magyarországi evangélikus gimnáziumok /lásd a mellékelt ábrát/ minden időben híresek voltak mind a magyar hazához és tudományosságához, mind a magyar evangélikussághoz fűződő kapcsolatok erőteljes képviselőiként.

Az evangélikus gimnáziumokban érettségizett diákok, akik közül többen a Budapesti Evangélikus Gimnázium tanárai lettek, olyan érzelmi töltéssel és tudományos háttérrel indultak az életbe, illetve a tanári katedrára, hogy az a tudás és hozzáállás évtizedeken át gyümölcsözően hatott az általuk tanított felnövekvő nemzedékekre. Ezért nem tartottuk elhanyagolhatónak, hogy a magyarországi evangélikus gimnáziumokban nevelkedett, majd a tanári pályára lépett elhunyt, és az élő mestereinkről egyaránt megemlékezzünk.

A gimnáziumok, illetve azokon belül létszám szerint csoportosítva, az érettségi időpontjának megfelelő sorrendben megadjuk a tanárok nevét, érettségi évét, szaktárgyait és a fasori gimnáziumban eltöltött szolgálati évét. Reméljük, hogy ezzel a kimutatással is reprezentálhatjuk azt a gazdag életművet, amelyet tanáraink mind a múltban, mind a jelenben hivatástudatukkal oly sokoldalúan teljesítettek.

A jelen összeállítás során a gimnáziumi évkönyvek, életrajzok, temetési búcsúbeszédok segítségével tárjuk fel a fasori gimnáziumban tanító tanárainkra vonatkozó adatokat.

Itt köszönjük meg **†Szabó István** iskolatársunk és **Szabó Zsolt** tanár úr az Iskolatörténeti Gyűjtemény korábbi, illetve jelenlegi vezetője, valamint **Antal Katalin** tanárnő, az adatgyűjtés során végzett értékes segítségét.

FASORI TANÁROK, AKIK FASORI DIÁKOK IS VOLTAK

A/ 1890-1952 között érettségizettek:

Név	Érettségi éve	Szaktárgya	Szolgálati évek
Bexheft Ármin dr.	1890	Egészségtan	1897-1933
Kilczér Gyula dr.	1892	Mennyiségtan- természettan	1933-1947
Hazay Olivér dr.	1903	Magyar-német- filozófia	1907-1917
Jugovics Lajos dr.	1905	Földrajz- természettan	1917-1918
Morvcsik Gyula dr.	1910	Görög-latin-magyar	1920-1921
Frenyó Vilmos dr.	/1927/	Földrajz- természettan	1940-1942
Csipkay Sándor dr.	1929	Magyar-latin	1936-1945
Stohl László D	1929	Vallásstan	1938-1940
Zimmermann Frigyes dr.	1930	Egészségtan	1941-1946
Bohus Gábor dr.	1932	Földrajz- természettan	1943-1944
Liffa Zoltán dr.	1936	Egészségtan	1945-1952
Jánossy István ifj.	1937	Latin-történet- görög-vallásstan	1946
Muncz Frigyes	1937	Vallásstan	1946-1952
Sthol Gábor dr.	1937	Természettan- vegytan	1943-1944
Bánhegyi György dr.	1938	Latin-görög-kémia	1946-1952 1989-1993
Králik Dezső dr.	1941	Mennyiségtan- természettan	1946-1947 1989-1998
Gyapay Gábor dr.	1943	Latin-történet	1947-1952
Heckenast Gusztáv dr.	1941	Latin-történet	1945
Sándor János	1943	Természettan- vegytan-ásványtan	1946-1947
Vitális György dr.	1948	Földrajz-földtan	1992-1998
Peskó György	1951	Ének-karvezetés- orgona	1992-1998
Szente János dr.	1951	Matematika	1989-1993
Vajda Ferenc dr.	1951	Kémia-fizika	1990-1998
Tóth Endre	1952	Fizika	1989-1991
Zászkaliczky Péter	1955	Hittan	1989-1992

B/1991 UTÁN ÉRETTSÉGIZETTEK:

János Judit	1992	Latin-történelem- hittan	1998-2010 /GYES-en/
Sólyom Gyöngyvér	1992	Angol-francia	1998-2004 /GYES-en/

Név	Érettségi éve	Szaktárgya	Szolgálati évek
Borbély Eszter	1995	Matematika- földrajz	1999-2004
Buday Gergely	1995	Magyar, hittan	2002-2003 és 2005-től
Győri Tamás József	1995	Iskolalelkész-hittan	2005-2009
Antal Katalin	1996	Biológia-földrajz- természetismeret	2004-től
Rapp Dániel	1998	Matematika	2006-től
Németh - Roszik Andrea	1994	Magyar, földrajz	2011-től
Csordás - Legyel Mónika	2001	Magyar, történelem	2010-től
Horváth Erika	2002	Latin-történelem	2010-től
Biró Adrienn	2003	r.k. Hittan	2009-től
Tóth Lilla	2003	Angol	2008-től
Sipiczky Márk	2004	Angol-francia	2009-től
Vastag Ágnes	2005	Testnevelés	2010-től

A SOPRONI BERZSENYI DÁNIEL EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM /LÍCEUM/ DIÁKJA VOLT

Dorner József dr.	1826	Kémia-fizika- természettan	1860-1873
Torkos László	1857	Magyar/neves költő/	1862-1877
Bereczky Sándor	1880	Vallásstan	1896-1931
Rátz László	1882	Mennyiségtan- természettan	1890-1925
Mikola Sándor	1889	Mennyiségtan- természettan	1897-1935
Kovács János	1892	Magyar-latin	1899-1936
Kliment Jenő dr.	1898	Latin-görög	1903-1932
Renner János dr.	1907	Mennyiségtan- természettan	1913-1914 1919-1950
Rempert Elek dr.	1913	Magyar-latin-görög	1921-1952
Jánossy István dr.	1908	Latin-történet	1926-1949
Vermes Miklós dr.	1923	Mennyiségtan- természettan- vegytan	1929-1952
Ódor László dr.	1963	Magyar-német- művelődéstörténet	2005-2009

A POZSONYI EV. FŐGIMNÁZIUM /LYCEUM/DIÁKJA VOLT:

Böhm Károly dr.	1864	Filozófia	1873-1896
Szigethy Lajos dr.	1881	Történet-latin	1897-1926
Hittrich Ödön dr.	1883	Latin-görög	1893-1928
Losonczy Zoltán dr.	1912	Magyar-német	1917-1942
Mihalovics Géza dr.	1918	Egészségtan	1933-1941

Név	Érettségi éve	Szaktárgya	Szolgálati évek
A BÉKÉSCSABAI ÁG. HITV. EV. RUDOLF GIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Gyóni/Szolár/Ferenc dr.	1902	Latin-görög-magyar	1906-1948
Csaba László	1925	Vallás-történet-földrajz	1939-1952
Ballai Mihály dr.	1932	Magyar-latin	1946-1952
Jakabfi László dr.	1932	Magyar-angol-német	1938-1952 1989-1991
Lipták Pál dr.	1932	Földrajz- természettan	1943-1950

A SZARVASI ÁG. HITV. EV. VAJDA PÉTER GIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Góbi Imre	1866	Magyar-történet	1884-1909
Melich János dr.	1872	Magyar-német	1896-1897
Levius Ernő dr.	1925	Mennyiségtan- természettan	1931-1952
Blázy László dr.	1930	Magyar-német	1937-1952
Reményi Gusztáv	1940	Mennyiségtan- természettan	1989-1992

A DEÁK TÉRI EV. LEÁNYGIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Erdélyi Istvánné	1938	Német-angol	1989-1994
Varga Jenőné	1940	Történet-földrajz	1989-1996
Tóth-Szöllős Zsuzsanna	1946	Latin-történet	1990-1994
Peterdi Lórándné	1950	Pszichológia	1992-1994

AZ EPERJESI FŐGIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Gretzmacher Jenő	1899	Magyar-német	1908-1923
Bogsányi (Bogsch) Sándor dr.	1908	Földrajz- természettan	1918-1948

Név	Érettségi éve	Szaktárgya	Szolgálati évek
AZ IGLÓI FŐGIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Ulbrich Sándor	1875	Földrajz- természettan- vegytan	1881-1918
Fest Sándor dr.	1901	Magyar-német- angol	1934-1937

A KÉSMÁRKI FŐGIMNÁZIUM /LYCEUM/ DIÁKJA VOLT:			
Loisch János dr.	1896	Magyar-német	1903-1938
Bélay/Koch/István dr.	1901	Történet-földrajz	1910-1945

AZ ASZÓDI PETŐFI SÁNDOR EV. GIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Ronczi Béla dr.	1969	Földrajz-biológia	2009-től

A BONYHÁDI PETŐFI SÁNDOR EV. GIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Laki Tibor	1923	Magyar-német	1940-1952

A NYÍREGYHÁZI KOSSUTH LAJOS EV. FŐGIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Kubacska András dr.	1891	Földrajz- természettan	1903-1936

A RIMASZOMBATI EV. GIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Klaniczay Sándor	1904	Magyar-latin	1908-1909 1919-1947

A ROZSNYÓI EV. FŐGIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Faluba György	1913	Mennyiségtan- természettan	1925-1934

A SELMECBÁNYAI ÁG. HITV. EV. LÍCEUMI FŐGIMNÁZIUM DIÁKJA VOLT:			
Késmárki Galli Lajos	1889	Testnevelés	1904-1926

Megjegyezzük, hogy a szaktárgyakat a mindenkori megnevezés szerint írtuk. A zárójeles érettségi év azt jelenti, hogy az illető fasori diák volt, de már nem ott érettségizett!

Miként a bemutatott összeállításból is kitűnik, a magyarországi evangélikus gimnáziumokban érettségizett fasori tanárok közül.

Magyarországról:

Budapest Fasor	
1890-1952 között	25 fő
1991 után	14 fő
Budapest Deák tér	4 fő
Aszód	1 fő
Békéscsaba	5 fő
Bonyhád	1 fő
Sopron	12 fő
Szarvas	5 fő
Nyíregyháza	1 fő
	68 fő

Felvidékről:

Eperjes	2 fő
Igló	2 fő
Késmárk	2 fő
Pozsony	5 fő
Rimaszombat	1 fő
Rozsnyó	1 fő
Selmecbánya	1 fő
	14 fő

Összesen 80 fő tanár nevét említettük meg. A számok magukért beszélnek, ezért itt csak az 1823-ban alapított fasori gimnáziumot emelem ki. Ezt az 1557-ben alapított, a dunántúli evangélikusságot képviselő soproni gimnázium követi, de figyelmet érdemel a Békés vármegyei evangélikusságot képviselő 1834-ben alapított szarvasi és az 1858-ban életre hívott békéscsabai gimnáziumban végzett tanárok száma is.

A Felvidék területét Besztercebánya kivételével gyakorlatilag teljesen átfedő 1533-1682 között alapított gimnáziumokból kikerült tanárok érzékeltetve az evangélikus értelmiség hitbeli és szakmai elhivatottságát, minden időben például és mintául szolgáltak.

Adja Isten, hogy a jelenleg működő evangélikus gimnáziumok is hasonló szakmai képességű és hazafias gondolkodású diákokból lett tanár utódokat neveljenek!

Dr. Vítális György

Fasori tanárok az Eötvös Collegiumból

2010-ben volt 100 éve annak, hogy az 1895-ben alapított Eötvös Collegium, a nagyhírű tanárképző intézmény impozáns új épületbe költözött a Ménesi úton. Érdekes egybeesés, hogy nem sokkal azelőtt, 1904-05-ben a Budapesti Evangélikus Gimnázium számára is tágas épületegyüttes létesült a Városligeti fasorban a szintén új templom szomszédságában annak szellemi őrzőjeként. Az Eötvös Collegium centenáriuma alkalmából a Collegium életével kapcsolatos jubileumi tanulmánykötet készült, melybe Eötvös kollégisták a Fasori Gimnázium tanári karában címmel hosszabb tanulmányt írt Kucsman Árpád professor emeritus, a gimnázium és a kollégium volt növendéke és Liptay György c. egyetemi tanár, a gimnázium volt növendéke, a Fasori Öregdiákok Egyesületének elnöke. Az alábbiak rövid összefoglalóját adják az említett tanulmánynak. A felsorolt tanárokkal kapcsolatos személyi adatok a rövidség kedvéért a név után zárójelben szerepelnek: születés és halálozás éve, a kollégiumi felvétel ideje, a tanári szakok nevének rövidítése (a: angol, f: fizika, fa: francia, fr: földrajz, g: görög, k: kémia, ki: kereskedelmi ismeretek, l: latin, m: magyar, mt: matematika, n: német, o: orosz, t: történelem, tr: természetrajz), végül a fasori működés időtartama. A leírásokban határátkelő a Fasori Gimnázium 1952. évi megszűntetése, erre többnyire csak az évszám utal.

Az Eötvös Collegium eredeti és következetesen szem előtt tartott célkitűzése az volt, hogy anyagi és szellemi eszközökkel elősegítse néhány kiválasztott, jó képességű, szerény körülmények között élő jelölt szakmai képzését és felkészítését a középiskolai tanári pályára. Ez a szándék ki akarta alakítani a magyar tanári gárda élvonalát: azt várták el a végzős kollégistáktól, hogy a gimnáziumokban – lehetőleg vidéken, a fővárostól távol – a szakmai és kulturális élet fáklyavivői legyenek, és törődjenek a tanári utánpótlással.

Ahhoz, hogy az Eötvös Collegium teljesítse eredeti hivatását, a középiskolák részéről megfelelő fogadókészségnek kellett megnyilvánulni. A Budapesti Fasori Evangélikus Gimnázium ezen a téren élen járt. A Fasori Gimnázium célkitűzése az volt, hogy a nemzet-

nek vallásos, klasszikus műveltségű, hazájukat szerető, a humanizmus jegyében egymást megértő, egymás iránt türelmes polgárokat neveljen. Feladatainak teljesítéséhez a Fasori Gimnáziumnak megfelelő tanári karra volt szüksége. A tanárokat az óraadói, majd rendszeres tanári állásokra pályázatok útján vették fel, a „gimnáziumi tanszékek” betöltésében a 20–30-as létszámú tanári karnak döntő szerepe volt. Előnyben részesültek az evangélikus vallásúak és az evangélikus középiskolákban végzetek, de a fő szempont kétségtelenül a szakmai tudás és a hivatásbeli elkötelezettség volt. A fasori tanári kart a stabilitás, az iskolához való hűség jellemezte, legtöbbjük a nyugdíjazásig a helyén maradt. Ilyen körülmények között nem volt könnyű a fasori tanári karba bekerülni, és érthető az előzetes gondos mérlegelés. Kinevezésük után a tanárok szakterületükkel összefüggő székfoglaló előadást tartottak, és a továbbiakban is elvárták tőlük, hogy tanári hivatásukat, időt nem kímélve, odaadón töltsék be. Emellett elvárták azt is, hogy írjanak cikkeket szakmai és egyházi lapokba, többek között a Protestáns Szemlébe, a Protestáns Tanügyi Szemlébe és az evangélikus ifjúságnak szánt Ifjú Évekbe. Kíváncsi volt továbbá, hogy tartsanak ismeretterjesztő előadásokat és lehetőség szerint vegyenek részt tankönyvek írásában. A doktori cím megszerzését is előtérbe helyezték, így a fasori szaktanárok 60-70%-a neve után írhatta a dr. kiegészítést. Ilyen körülmények között nem csoda, hogy a Fasori Gimnázium tanári karának jelentős merítési forrását éppen az Eötvös Collegiumból kikerülő kör képezte. Aligha van hazánkban olyan iskola, mely a fasori 19-nél több volt-kollégista tanár nevét tudná felsorolni. Közülük tizennégyen érettségiztek valamelyik evangélikus középiskolában (Békéscsaba, Bonyhád, Budapest, Pozsony, Sopron, Szarvas) egy-két kivétellel megszerezték az egyetemi doktori címet, soraikban két akadémiai tagot, egy akadémiai tagjelöltet, két akadémiai doktort, egy kandidátust és két Kossuth-díjast találunk. Hárman teljesítettek katonai szolgálatot az első világháborúban, heten a másodikban, hárman lettek a háború áldozatai.

Gyóni (Szolár) Ferenc (1882–1963, 1902, m-l-g, 1906–1948). A volt-kollégista fasori tanárok doyenje. Az Eötvös Collegium legendás hírű „nagy generációjának” tagja, társai között találjuk Horváth Jánost, Kodály Zoltánt, Szekfű Gyulát, Szabó Dezsőt. A szerényebb képességű Szolár Ferenc a költő Gyóni (Áchim) Géza sógora és barátja volt, az ő tiszteletére változtatta meg családi nevét Szolárról Gyónira 1934-ben. Fő érdeme, hogy gondozta az 1917-ben fogolytáborban elhunyt költő hagyatékát, sajtó alá rendezte összes verseit, ezeket jegyzetekkel, életrajzi adatokkal látta el. Hűsége a Fasori Gimnáziumhoz példamutató, 42 éven át tanított egyetlen munkahelyén.

Fest Sándor (1883–1944, 1902, m-n, 1934–1937). Szolár Ferenc évfolyamtársa az Eötvös Collegiumban. Gyakran járt Amerikában és Angliában, akkor tanult meg angolul és fordult figyelme az anglicisztika felé. Az angol-magyar irodalmi és történeti kapcsolatok felderítésén fáradozott, tankönyveket és szótárakat írt. A gimnáziumban három évig igazgatói rangban tanított, feladata volt a fasori „angol iskola” megteremtése, 1935-ben az Eötvös Collegium angoltanára, 1938-ban egyetemi tanár és az MTA levelező tagja lett. Az ostrom alatt bombatámadásnak esett áldozatul.

Jánossy István (1890–1977, 1910, t-l, 1927–1949). Besztercebányai tanárkodás után felvidéki menekültként lett a Fasori Gimnázium tanára, egyházszervezeti funkciókat is betöltött. Az egyházi középiskolák IV–VI osztálya számára tankönyveket írt, melyek felölelik a történelmet az antik világtól a legújabb korig. Ebben Tisza Istvánról igen pozitív képet rajzol és tárgyilagosan taglalja első világháborús szerepét. Az 1948-as kommunista hatalomátvétel után osztályidegennek nyilvánították és emiatt hátrányokat szenvedett, de anekdotázó, tréfálkozó kedvét ez sem törte meg.

Réz (Riess) Henrik (1891–1977, 1912, m-n, 1923–1952). Losonczy Zoltán évfolyamtársához hasonlóan a kutató tanárok közé tartozott. Bácskai sváb származása meghatározta tudományos tevékenységét. A hazai németiségre vonatkozó településtörténeti, néprajzi, irodalomtörténeti és kritikai cikkeket ír, amelyek főként német nyelven külföldi és hazai lapokban jelennek meg. Fő műve az 1935-ben Münchenben kiadott sajtóbibliográfia: *Deutsche Zeitungen und Zeitschriften in Ungarn von Beginn*

bis 1918. Az egyetemen működő Középiskolai Tanárképző Intézetben a német nyelv módszertanának megbízott előadója volt, német nyelvgyakorlatokat vezetett. Világháborús főhadnagy, 1926-ban vitézzé avatásakor magyarosította nevét. Szigorú, katonás egyéniség, cserkészparancsnok, lövészegyleti tag, az ifjúság katonás nevelésének híve, háború után politikai támadások célpontja.

Losonczy Zoltán (1894–1942, 1912, m-n, 1917–1942). Réz Henrik évfolyamtársa, egyike a fasori nevezetes tudós-tanároknak, középiskolai pedagógusként is jelentős tudományos munkát végzett. Érdeklődése már kezdetektől a nyelvtudomány felé irányult, melynek az évek során termékeny és elismert művelője lett. Az ö-zés története (1916-18) című munkáját egyedülálló monográfiának tekintették, melyért Sámuel-Kölber-díjat kapott. A magyar nyelv korszakai legrégebbi nyelvemlékeink óta című dolgozatát a Magyar Nyelvtudományi Társaság 1936-ban Szily-jutalomban részesítette. Érdemei elismerését jelentette, hogy 1941-ben akadémiai levelező tagságra javasztették fel. Szelíd természetével diákjai sokszor visszaéltek.

Rempert Elek (1895–1984, 1918, m-l-g, 1921–1945). Fiatalon világháborús hadnagy, a bronz vitézségi érem tulajdonosa. Már kezdő tanárként közölt verseket, eleinte a fasori évkönyvekben, egyházi újságokban. 1934-ben és 1941-ben Vathy Elek írói álnéven publikálta versköteteit. Könyvet írt a magyar szépirodalom történetéről (1928), nevezetes anekdotákról (1939), a Bibliáról, anyanyelvünk kincsházáról (1940). A gimnáziumban az Arany János irodalmi önképzőkör tanárelnöke, az Ifjú Évek című evangélikus ifjúsági folyóirat főszerkesztője. 1945-ben tanári majd igazgatói minőségben a Deák téri Evangélikus Leánygimnáziumba helyezték át, itt működött 1952-ig, az iskola megszűnéséig. Ezután nehezen kapott állást, méltatlan körülmények között kezdett újra tanítani magyart egy békásmegyeri általános iskolában. Mindez nem szegte kedvét, mert örömet lelte abban, hogy foglalkozhat az ifjúsággal.

Kerecsényi Dezső (1898–1945, 1919, m-n-fa, 1928–1938). A Fasori Gimnázium egyik hírneves tanára, később az MTA levelező tagja (1942), a debreceni egyetem professzora (1943). Kutatási területe a 15-16. századi magyar irodalom. Monográfiát írt Kölcsey Ferencről. Foglalkozott a magyar

esszéirodalom alakjaival, kritikákat írt a kortárs irodalomról és irodalomtörténeti munkákról. 1930–1944 között a Protestáns Szemle vezető szerkesztője. 1941-ben Baumgarten-díjat kapott. Pedagógiai munkássága során behatóan foglalkozott a hatékony irodalomtanítás módszertani problémáival, a szövegelemző irodalomtanítás egyik úttörője, a kortárs irodalom tanításának lelkes propagálója. 1939–1940-ben Vajthó Lászlóval korszerű magyar irodalmi tankönyveket írt a protestáns gimnáziumok V. és VI. osztálya számára. Az ostrom idején szerzett betegség áldozata lett 1945-ben.

Bölcsházy Árpád (1905k–1941k, 1923, mt-f, 1928–1929, 1931–1932). Rövid ideig óraadó a Fasori Gimnáziumban, majd egy évtizeden át a budapesti Berzsényi Gimnázium hírneves matematikatanára. A második világháború áldozata lett.

Laki Tibor (1905–1968, 1923, m-n, 1940–1952). Pályakezdekként a Luther-Ott-hon egyetemi internátus prefektusa. 12 éves tanári működését a Fasori Gimnáziumban háborús katonai szolgálat szakítja meg. Neki jutott az a szomorú feladat, hogy Renner Jánostól 1950-ben átvéve az igazgatói tisztet felszámolja a Fasori Gimnázium működését 1952-ben. Ezután egy csepeli általános iskolában tanított magyart, majd egy zenei középiskola, végül a Zeneakadémia némettanára lett. 1967-ben Kiváló tanár kitüntetést kapott.

Vermes Miklós (1905–1990, 1923, mt-f-k, 1929–1952). A híres fasori tanárok egyike. Egyetemi tapasztalatai alapján megszervezi a kémia tanítását a Fasorban. Az ostrom idején segédmunkásként rejtőzködik, 1945 tavaszán élen jár az iskola újraélesztésében. 1952-től 32 éven át a csepeli Jedlik Ányos Gimnázium vezető fizikatanára. Harcos apostola a kísérletek elvégzésén és elemzésén alapuló tanítási módszernek, 20 idegen nyelvű tudományos és didaktikai cikket, 200 ismeretterjesztő és tanítással kapcsolatos cikket, 20 szakkönyvet és könyvrészletet, 18 tankönyvet és tanári segédkönyvet, 18 példatárat és feladatgyűjteményt publikált. 1949-től a pesti egyetemen címzetes docensként húsz éven át a fizikatanítás módszertanának előadója. Szakmai, világnézeti és politikai téren öntörvényű egyéniség, tanárként rendkívül népszerű. Számos kitüntetés (pl. Kossuth-díj, Mikola-díj, Apáczai Csere János-díj, Zászlórend) birtokosa, nevét alapítványok,

emléktáblák, iskolai névadás, díszpolgárság, róla szóló írásművek őrzik.

Levius Ernő (1907–1993, 1925, mt-f, 1935–1952). Pályakezdőként egyetemi tan-székek kísérleti fizikai laboratóriumaiban dolgozott. A nyugdíjba vonuló Mikola Sándor és Sulek József gimnáziumi tanszékét Vermes Miklóssal együtt 22 pályázó közül ők ketten nyerték meg. Kiváló kísérletező, a Fasori Gimnázium fizikaszertárában számos ötletes demonstrációs készüléket konstruált egyszerű eszközökkel. E téren elért eredményeit könyvfejezetekben, cikkekben és előadásokban hozta nyilvánosságra. Fontos szerepe volt a háborús károkat szenvedett fizikai szertár újrászervezésében. 1952 után az ELTE Trefort utcai gyakorló gimnáziumának vezető fizikatanára, működése során az elhanyagolt fizikai szertárat a gimnázium nevéhez méltó szintre fejlesztette, amiért kiváló dolgozó kitüntetését és Mikola-díjat kapott. A műegyetem, majd a budapesti tudományegyetem kísérleti fizikai tanszékére hívják, ahol haláláig docensként tanít és dolgozik. Megtakarított pénzét a Fasori Gimnázium fizikai szertárára hagyományozta.

Blázy László (1912–1979, 1933, m-n-ki, majd o, 1937–1952). A Blázy család egyház iránti elkötelezettsége nála is megnyilvánul: Jézus irodalmi szerepével foglalkozik iskolai székfoglalója és doktori disszertációja. A Fasori Gimnázium bezárása után a német mellé orosz nyelvből is szerez tanári diplomát. A Kölcsey Gimnáziumban orosz, a József Attila Szabadegyetemen németet tanít, 1964-től nyugdíjazásáig a SOTE nyelvtanára. Társzerzőkkel orosz nyelvi tankönyveket írt az általános iskolák V–VIII. osztálya számára, majd német nyelvi tankönyveket magántanulóknak és haladóknak. Foglalkozott módszertani és tantervi problémákkal is.

Lipták Pál (1914–2000, 1934, fr-tr, 1943–1950). A háborús időkhöz hét éven át volt a Fasori Gimnázium tanára, működését hosszabb időre megszakította a katonai szolgálat és a hadifogság. 1950-ben Bartucz Lajos meghívására a szegedi tudományegyetem embertani tanszékének aszisztense lett, majd 1960–1980 között tanszékvezető professzora. Embertan és emberszármazástan című tankönyve (1969) e tárgykörben az első magyar nyelvű kiadvány. 1975-ben a finnugor népek antropológiájáról, 1983-ban az avarokról és a régi magyarokról írt tanulmányt, illetve könyvet. 1968-ban akadémiai doktori fokozatot szerzett.

Jakabfi László (1915–1994, 1932, m-a-n, 1938–1952, 1989–1991). A Fasori Gimnáziumban a felső tagozatos angoltanítás egyik vezető alakja. Foglalkozott az iskolai és internátusi leánynevelés problémáival is. 1951-ben kinevezték a Deák téri Evangélikus Leánygimnázium igazgatójává. 1952 után az Idegen Nyelvek Főiskoláján, az ELTE–BTK nyelvi lektorátusán, majd a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskolán tanít, közben kilenc éven át a Tankönyvkiadó Vállalat szerkesztője. 1989–1991 között három évre visszatér az újjáalakult Fasori Gimnáziumba. Angol tankönyveket írt a gimnáziumok számára, valamint angol társalgási nyelvkönyvet egyéni tanulóknak és a külkereskedelemben dolgozóknak.

Bánhegyi György (1920–2000, 1938 l-g, majd k, 1946–1952, 1989–1991). A Fasori Gimnázium neveltje az iskolába visszatérve óraadóként latint és görögöt tanított, majd az '50-es évek elejének követelményeihez igazodva kémiaszakos tanárrá képezte át magát és ezen a téren kiváló eredményeket ért el. 1989-ben a gimnázium újjáalakulásakor nyugdíjasként is vállalt óraadást és négy évig tanított latint és kémiát. Szakmai tapasztalatai, kémikus kollégái és volt diákjai segítettek abban, hogy a teljességgel üres kémiai szertárat rövid idő alatt korszerű színvonalú oktató laboratóriummal fejleszthesse.

Kiss Gyula (*1921k, 1939, m-n, 1943–1944). Mint kezdő tanár a Fasori Gimnáziumban óraadó, a frontra vezényelt Blázy László helyettese. Amikor 1944. március 19-én a németek megszállták Magyarországot, bejelentette, hogy a németórák ezentúl feleltetés nélküli szabad foglalkozások lesznek, melyeken Walther von der Vogelweide versek olvasására és elemzésére, valamint régi német népdalok éneklésére fog sor kerülni. Tettének talán csak azért nem lett következménye, mert az iskolát a harci cselekmények miatt hamarosan bezárták és hadikórházzá alakították. Kiss Gyula a háború után középiskolai tanárként működött Dunántúlon.

Heckenast Gusztáv (1922–1999, 1941, t-l, 1945–1946). Volt fasori diákként egy éven át tanított történelmet a gimnáziumban. Ezt követően a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium előadója. A 8. osztály számára társszerzőkkel tankönyvet írt, amiért 1949-ben a Kossuth-díj ezüst fokozatával tüntetik ki. 1949-től ötven éven át az

MTA Történettudományi Intézetének munkatársa. Neve a 17–18. századi magyar és közép-kelet-európai gazdaság-, társadalom- és politikatörténet neves kutatójaként vált ismertté. Monográfiákat, könyvrészleteket, tankönyveket írt, ezen kívül számos tanulmányt, cikket, ismertetést publikált. 1987-ben akadémiai doktori fokozatot szerzett, 1998-ban Ránki György-díjjal tüntették ki. A miskolci egyetem professzoraként 1997-ben díszdoktorrá avatták.

Králik Dezső (1923–2007, 1942, mt-f, 1946–1947). A háború utáni tanárihiányos időkben a volt fasori Vermes-tanítványt óraadónak hívták a Fasori Gimnáziumba nagy óraszámú matematikát és fizikát tanítani. 1950-ben már matematikus tanársegéd, majd aspiráns a műegyetemen. 1955-ben kandidátusi fokozatot szerez és átkerül a gyérszékhez oktató matematikai tanszékre, ahol adjunktus, docens, majd 1969-től 21 éven át tanszékvezető professzor. Nemzetközi szinten is elismert kutatásokat végzett a Fourier-sorok és az általános ortogonális sorok vizsgálatán. A Tankönyvkiadó megbízásából társszerzővel tankönyvet írt a valószínűség-számítás témaköréből.

Gyapay Gábor (1924–2009, 1943, t-l, 1947–1952, 1989–1998). Jánossy István tanítványa, egyike azoknak a fasori növendékeknek, akiket az Alma Mater tanárnak visszahívott, 1952 után budapesti gimnáziumokban tanít, 1970–1989 között a hírneves Fazekas Mihály Gimnáziumban. A rendszerváltás előtt az elsők között harcolt a Fasori Gimnázium újraindításáért, melynek megírja történetét. 1989-től 1998-ig ismét a Fasorban tanít, és négy éven át az igazgatói funkciót is betölti. A középiskolai történelemtanítás meghatározó egyénisége, hatkötetes történelemtankönyve a nyolcosztályos gimnáziumok I–VI. osztálya részére készült (1996–2001). Kuratóriumi elnökként erőfeszítéseket tesz az Eötvös Collegium régi színvonalának és hírnevének helyreállítására is. A kollégium igazgatójával, Bertényi Ivánnal, közös műve a Magyarország rövid története (1992). Számos kitüntetés birtokosa (pl. Trefort Ágoston-díj, Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje, Eötvös József-díj, Magyar Örökség-díj).

Kucsman Árpád és
Liptay György

Kepes György (1906 - 2001)

festő, fotográfus, művészeti író, volt fasori diák

A Heves megyei Selypen született, 1924-ben a Fasori Evangélikus Gimnáziumban érettségizett. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult 1924-1928 között. Mestere Csók István volt. Kassák Lajos köréhez tartozott. 1930-ban lépett először nyilvánosság elé a Képzőművészek Új Társasága fiatal művészeként, Trauner Sándor, Shubert Ernő, Korniss Dezső, Hegedűs Béla és Vajda Lajos társaságában.

1930-tól Moholy-Nagy László mellett dolgozott Berlinben, ahol megismerkedett a Bauhaus eszméit hirdető, Kepesre már korábban is hatást gyakorló orosz avantgárdot képviselő filmművész Dovzsenkóval és Vertovval. Új hatásokra felhagyott a festéssel és érdeklődése a film és a fotó felé fordult. Berlinben grafikai munkákból tartotta el magát, fotózott, filmterveket készített, kiállítások szervezésével foglalkozott. 1936-ban Moholy-Nagyot követve Londonba ment. Itt ismerkedett meg későbbi feleségével, Juliet Kepes grafikusművésszel. 1937-ben Moholy-Nagy felkérésére a chicagói Új Bauhaus, illetve a School of Design tanára, a szín és fény tanszék vezetője, 1945-től a Massachusetts Institute of Technology (MIT) professzora.

A 60-as években kidolgozta egy tudósok és művészek együttműködését lehetővé tevő intézmény programját, s ennek alapján megalapította 1967-ben a Center for Advanced Visual Studies-t (CAVS), melynek nyugdíjba vonulásáig (1974) igazgatója volt. A különböző tudományos és művészeti ágak neves képviselőiből olyan munkacsoportokat hozott létre, amelyek környezetalakító, ökológiai műalkotások létrehozásával válaszoltak a kor kihívásaira.

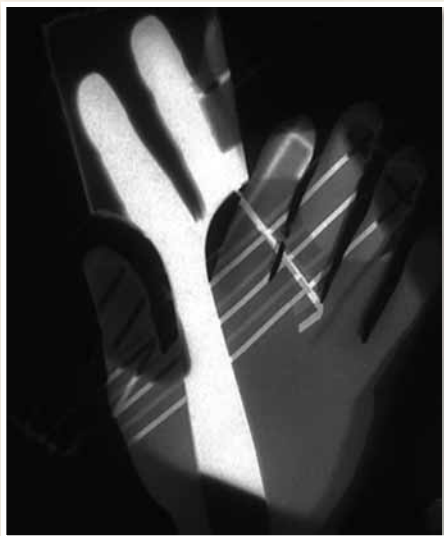
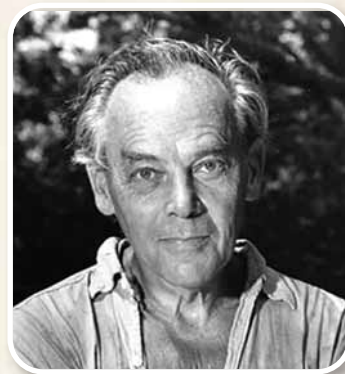
Kepes előadásában, melyeken nemzedé-

ket befolyásolt, kifejti, hogy „a tudomány új látványok és hangok, új ízek és felületi minőségek forrásait tárta fel. Ha meg akarjuk érteni az új világot, képzeteket, érzéseinkkel kell megközelítenünk, meg kell alkotnunk azokat a képzeteket, melyek segítségével magunkévá tehetjük. Látásunkat ehhez kell igazítanunk.”

Azt vallotta, „teljességgel ki kell használnunk képességeinket, a tudós agyával, a költő szívével és a festő szemével kell rendelkezniünk” (bev. *A vizuális művészet ma* című kötethez, az Amerikai Művészeti és Tudományos Akadémia folyóirata, a Daedalus különszáma, 1989.) Művészeti könyvei, tanulmányai (*A látás nyelve, A világ új képe a művészetben és tudományban, A fény, mint alkotó médium, stb.*) a XX. századi vizuális kultúra alapmunkái közé tartoznak.

1991-ben adományozta Eger városának több, mint 200 alkotását. Hagyatékának ez a jelentős része Egerben, a Vitkovics Házban állandó kiállításon látogatható, s ehhez is kötődnek a városban immár hagyományosan megszervezett nemzetközi fény-szimpoziumok. A Fasori Evangélikus Gimnázium méltán büszke volt tanítványára, mert feltételezhetjük, hogy az itt eltöltött időszak fontos, nélkülözhetetlen szellemi háttérrel jelentett a később világhírű képzőművész számára. Ebben óriási szerepe volt Opper Imre tanár úrnak, akinek diavetítéssel kísért művészettörténeti órai Kepes György művészet iránti érzékenységének egyik forrása is lehetett.

Dr. Roncz Béla igazgató

Moholy nagy kéz

Gyapay festmény a díszteremben

2011. június 18-án az évzáró ünnepség után került sor dr. Gyapay Gábor festményének leleplezésére a díszteremben. A képet felesége, Márta asszony adományozta az iskolának. Az eseményre egy kis kultúrmasor után került sor, amelyen szép számban vettek részt diákok, tanárok, volt diákok, ismerősök.

Először dr. Roncz Béla igazgató mondott beszédet, amelyben ismertette Gyapay Gábor életútját, aki Fasori diák, majd tanár, később az visszaszerzett iskola első igazgatója volt. Egész életében sok szállal kötődött az iskolához. Az iskola újjáalakulásában elvülhetetlen érdemei voltak.

Ezután dr. Liptay György az Öregdiákok elnöke személyes hangú megemlékezésben ismertette kapcsolatát az Egyesület korábbi elnökével (diák, tanár, iskolaalapító igazgató, öregdiák-elnök viszonylatban). Diákként 1942-ben találkozott vele először az Önképzőköri választáson. 1947-től 1950-ig történelemtanára volt. Osztálya volt az első, akiket érettségiztetett, ezen jó kapcsolatot mindkét fél büszkén emlegette több mint 50 éven keresztül. A Fasori Öregdiákok Baráti Körének 1984-ben történő megalakítása, amit Gyapay Gábor jelentett be, feledhetetlen, forró hangulatú esemény volt. Az Öregdiákok egy 2000 utáni kirándulása során kérte fel, hogy a későbbiekben vegye át a tisztségét, amit igyekszik becsülettel megoldani. A festmény, amit Márta asszony és Liptay György leplezett le, élethű, szép alkotás, jól illeszkedik a korábbi festményekhez. Öröm, hogy a visszaszerzett iskola első igazgatója méltó helyre került a korábbi igazgatók társaságában, a díszterem falán.

Dr. Liptay György

Hámor Endre felvétele

Sátor a Fasori Evangélikus Gimnázium udvarán

A Köznevelési Törvény értelmében a testnevelés órák heti óraszámára 2,5. Most 22 osztályunk van, így a testnevelés órák száma heti 48. Jelenleg egy 10 m széles 20 m hosszú tornateremmel rendelkezünk, ahol maximum 25 fő részére lehet hatékony testnevelés órát tartani, illetve egy max. 12 főt befogadó konditerem áll rendelkezésünkre. Ezért arra kényszerülünk, hogy a testnevelés órák felét a sportudvaron kell megtartanunk. Rossz idő esetén gimnáziumunk folyosóin, lépcsőházában tartjuk a testnevelés órákat, amely rendkívül balesetveszélyes. Már ebben az évben is több sérülés történt. A folyosói órák zaja pedig zavarja a tantermi órákat is.

Ezen a helyzeten mindenképpen változtatni kellett. Minden igényt kielégítő tornacsarnok építésére sem az intézménynek, sem a fenntartónak pénz hiánya miatt, nincs lehetősége. Ezért gondoltunk arra, hogy az udvaron lévő bitumenes, szabályos kézilabdapálya méretű sportpályánkat légsátorral fedjük be. Ennek a költségeit kellett összeszednünk.

Két év kitaró munkájának eredménye, hogy a kivitelezésre a pénz összejött. A projekt teljes költsége 31 millió Ft. 10 millió Ft-ot kaptunk az MVM-től. Alapítványunk adott 8 millió Ft-ot. A hiányzó 13 millió Ft-ot saját forrásból biztosítottuk. A sátrat (48x24x7 m) világítással és fűtéssel együtt a győri Graboplan Kft készítette, mintegy 16 millió Ft-ért. A beton sávalapot pedig a Gepárd Építő Kft még a tél folyamán alkotta meg, 15 millió Ft-ért. A kemény tél időközönként megállította a kivitelezési munkákat, de február végére, mire az idő felengedett, fel lehetett állítani a sátrat, mindenki öröme. Másfél hónapig a testnevelés órák zöme már itt volt megtartva. A sátor

április végén lett lebontva. A sátor állításában és bontásában diákok is közreműködtek. A sátor évente 180 napig állhat a diákok, tanárok rendelkezésére (október 15-től április 15-ig). Most még a befejező fázis következik. Nyáron, ha még sikerül előteremtenünk 12 millió Ft-t, akkor a pályát rekortánnal fogjuk beborítani. Rajta kézilabdapálya, röplabdapálya, kosárlabdapálya és tenispálya lesz felfestve.

Hámor Endre felvétele

Így már biztosított 600 diákunknak magas szintű testnevelési óra tartása. Tervezhetjük a differenciált felzárkóztatást, tehetség gondozást, a gyógytestnevelésre utaltak kötelező speciális felzárkóztatását, a felsőoktatási intézménybe jelentkező diákjaink fakultációs óráinak megtartását.

Dr. Roncz Béla
igazgató

Egymillió eurós természettudományos pályázat a Fasorban

A régi fásori hagyományokat újra fogalmazva, indítottuk 2010/2011-es tanév szeptemberében az emeltszintű természettudományos osztályt a 9. évfolyamon.

Ezzel párhuzamosan elkészítettünk egy pályázatot (TÁMOP-3.1.3-10/1), amelynek célja egy természettudományos laboratórium felállítása, amely a modern és korszerű eszközök és módszerek segítségével támogatja a természettudományos oktatás megújítását. Pályázatunk sikeres volt, több mint 290 millió Ft-ot kapunk egy 40 munkahelyes természettudományos labor létrehozására. Itt elsősorban, kémia, fizika, biológia és természetföldrajzi kísérletek és mérések végzésére nyílik lehetőség. A laboratórium korszerű berendezésekkel kerül kialakításra a második emeleten a fizika helyén, s a mellette lévő tanteremben. A padlástérben pedig 2 db tanterem és egy nyelvi terem megépítésére kerül sor. Az építés keretében végre megvalósulhat a lift a földszint és a padlástér között, s ezzel isko-

lánk akadálymentessé válhat. Az építés költségei mintegy 45 millió Ft-t tesznek ki. Több mint 100 millió Ft-ot költhetünk laborberendezésekre és műszerekre.

A labor vezetőjének munkáját két laboráns segíti. Feladatuk a kísérletek előkészítése. Megszervezik a laboratórium foglalkozási rendjét, amelyben a középiskolai tantervi előírásokon túl, délutánonként szakkörök, tehetség gondozást szolgáló és közép - vagy emeltszintű érettségi vizsgákra felkészítő foglalkozások is nagy szerepet kapnak.

A projektbe 12 általános- és középiskola került bevonásra (8 budapesti és 4 vidéki), nekik a tanév során 200 tanórát kell a laboratóriumban biztosítani. A projekt ideje alatt mintegy 40 természettudományos végzettségű tanár 30 óras továbbképzés keretében a korszerű laborgyakorlatok levezetésére lesz felkészítve. Minden évfolyam számára tanári segédletek, s minden tantárgyból kísérletek végzéséhez tanulói munkafüzetek, digitalizált anyagok készülnek.

A projekt március 1-vel indult. A labor és a szertárak kialakítására a nyári szünetben kerül sor. Szeretnénk, ha csuszás nem lenne, mert szeptemberben már laborunknak működnie kell, s fogadni a 12 intézményből mintegy 360 diákot a tanév végéig, közben szeretnénk, ha a fásori diákok (18 osztály – 450 diákja) is megtapasztalhatnák a kísérletezés örömeit, s megszeretnék a természettudományos tárgyakat. S egyre többen választanák élethivatásul mérnöki, orvosi, tanári pályákat.

Dr. Roncz Béla igazgató

Volt fasori öregdiák előadása az Aszódi Evangélikus Gimnáziumban

A számítástechnika és az informatikai eszközök egyre nagyobb térnyerésével párhuzamosan egyre általánosabb jelenség a középiskolás korú gyermekek életében ezeknek az eszközöknek, elsősorban a számítógépnek és az internetnek az intenzív használata. Egy átlagos 12-16 év közötti magyar gyermek a kutatások szerint naponta több mint egy órát ül a számítógép előtt. Ennek az időnek nagy részét a fiatalok a felnőttekhez hasonlóan internetes munkával, játékkal, elektronikus levelezéssel vagy közösségi portálok böngészésével töltik. Mivel hazánkban egy viszonylag új jelenségről van szó, kevesen tudják, milyen veszélyeknek vannak kitéve ezek a gyermekek. Sok olyan tartalommal, jelenséggel szembesülhetnek, amelyek káros hatással lehetnek az életvitelükre, sőt sokszor maguk sem tudnak arról, hogy tevékenységükkel a jogszabályi határokat is feszegethetik. Éppen ezért hívta meg a dr. Roncz Béla igazgató úr által vezetett Aszódi Evangélikus Gimnázium dr. Gelányi Anikót, szakvizsgázott jogászt, ügyészségi titkárt és nem utolsósorban fasori öregdiákot, hogy egy interaktív előadást tartson diákjainak.

A két előadáson iskolánk dísztermében összesen 240 diák vett részt. Az előadót dicséri a választott játékos forma, egyfajta kérdez – felelek, amely a negyvenöt perces órán valósággal lebilincselte a hallgatóságot. A résztvevőknek először is szavazniuk kellett a felvetett helyzetekkel kapcsolatban: Szerintetek bűncselekmény? Az így megszólított és véleményt alkotó fiatalok szervesen is bekapcsolódhattak az előadásba. Ezt segítette továbbá a sok, értelmezhetővé varázsolt jogi szemelvény, illetve képanyag, amelyek szintén átélhetővé tették ezt az alternatív osztályfőnöki órát.

Az előadás olyan mindennapi helyzetekre hívta fel diákjaink figyelmét, amelyek bár ártatlannak tűnhetnek, mégis rajtuk keresztül könnyen válhatnak jogi értelemben elkövetővé vagy áldozattá. Különösen érdemes volt felhívni a figyelmet az internet és a közösségi portálok, fájlmegosztó oldalak jogszerű használatára, hiszen még a legfigyelmesebb szülői szem sem tud igazán betekintést nyerni a virtuális valóságban történő eseményekbe. A közösségi portálokra feltett képek, internetes fórumokon ártatlannak tűnő kommentek, vagy az egyszerű filmletöltések is könnyen olyan helyzetet teremthetnek, amelyek jogi következményekkel is járhatnak. Ugyanebben a tematikában kerültek elő olyan, sokszor talán a pedagógusok által is csak csínytevésnek tekintett cselekmények is, amelyek a diákélet rendszeres velejárói (pl. osztályterembe való bezárás, verekedés...).

A varázslatos előadáson sok jogi szempont mellett az is világossá vált, hogy az előadó mennyire elhivatott szakmájában, és személyes elhivatottsága mellett mennyire fontos neki az evangélikus diákok között folytatott preventív munka. Ez az elkötelezettség, saját bevallás szerint, nem választható el a fasorban töltött négy esztendődtől, amely azóta is meghatározó az ő életében is. Az előadás után együtt töltött ebéd közben dr. Gelányi Anikó jelezte, hogy ezt az előadást szívesen továbbviszi, és megtartja más evangélikus középiskolákban, akár az alma materben is.

Simon Attila

Fasori évfolyam-találkozó az 1999-ben érettségizettek részvételével

Atyalyi meghitt hangulat és az idő szűke miatt félbemaradt beszélgetések nem maradhettek annyiban. Egyszerűen kellett a folytatás! És ha már találkozó, hát legyen tágabb keretek között, az egész évfolyam reménybeli részvételével. Sokunknak fontosak a gimnáziumi évek és az ott megismert, ránk nagy hatással bíró emberek barátsága, ezért olyan jó volt várni a november 13-át. Sokan előre jelezték, hogy nem alkalmas nekik az időpont, ezért a szervezők hamar megírták, nem hagyományos, a volt tanári kart is vendégül látó összejövetelre, hanem az eredeti tervnél kisebb létszámú rendezvényre számíthatunk. (Mivel alig volt átfedés a tanáraink személyében, ezért kellett fájó szívvel, de az ésszerűség elve alapján meghozni ezt a döntést, hiszen az egyik osztály volt pedagógusai szinte arcról sem emlékezhetnek már a másik osztályba járókra. Legközelebb, egy szerencsésebb időpontban azonban mindenképpen sor kerül majd egy igazi érettségi találkozóra, ahol volt tanárainkat is újra láthatjuk.) Mindenesetre elmondhatjuk, hogy egy maroknyi ember is elég a felhőtlen nosztalgiaúszáshoz. És mivel előző találkozóink óta nem öt, csupán egy év telt el, túl tudunk lépni a 'kivel mi van' kérdéskörön, olyannyira, hogy azon kaptam magam, hiába gyerekként emlékszünk egymásra, észrevétlenül meglett felnőttekké cseperedtünk. Ott ült egy asztalnál többek között orvos, tanár, jogász meg informatikus és az élet nagy dolgairól beszélt. Mi voltunk, mi vagyunk azok. Sokan már két-három gyerekes családban élünk, úgyhogy mesélnivalóból sincs hiány: míg régen a kamaszokat érdeklő témák, most a felnőtt élet velejárói adták a „te is így vagy vele” rácsodálkozás-érzését. Remélem a következő alkalommal, mindenki, a most ígéretük ellenére mégis távolmaradók is eljönnek, s így teljes létszámban örülhetünk egymásnak, magunknak, a volt fasoriak között még mindig s vélhetően örökké meglévő erős összetartozásnak.

Monostori (Pop) Dóra

Egyesületünk elmúlt évi tevékenysége

➔ 2010. október 9-én választottuk meg Egyesületünk új vezetőségét:

Belföldi tiszteletbeli elnök: dr. Cselőtei László akadémikus

Külföldi tiszteletbeli elnök: dr. Irányi Béla Grindenwald Svájc

Elnök: **dr. Liptay György** c. egyetemi tanár

Ügyvezető elnök: **Győri Tamás József** evangélikus lelkész

Főtitkár: **dr. Jeszenszky Zoltán** professor emeritus

Ügyvezető főtitkár: **dr. Raisz Dávid** elektromérnök

Titkár: **Sipiczky Márk** tanár a Fásorban

Társelnökök: **dr. Csaba László** fizikus és

Zágon Tamás gépészmérnök

Főpénztárosok: **dr. Dudás Jenő** állatorvos és

dr. Csizér Márton közgazdász

Számvizsgáló bizottsági elnök: **dr. Kanyó Ferenc,**

tag: **Zalán Péter**

➔ November 19-én klubdelután keretében a 2010. évi boszniai és horvátországi kirándulásunkról Zágon Tamás által készített filmet vetítették le a Gimnáziumban.

➔ Decemberben dr. Vermes Miklós tanár úr sírját koszorúztuk meg a Farkasréti temetőben, amelyen 13 volt tanítványa vett részt.

➔ **Február és március hónapokban öregdiákjaink a következő osztályfőnöki órákat tartották a Gimnáziumban:**

Jeszenszky Zoltán	12.a
Dudás Jenő	10.e és 11. a
Raisz Dávid	9.b
Kurucz Károly	13.e
Liptay György	10.a 10.c
Csizér Márton	12.e
Szenzthe János	9.a
Gelányi Anikó	10.b
Hrabéczi Jenő	11.c
Pohánka Béla	9.c
Pásztor György	11.b
Győri Tamás József	11.e

➔ Április 6-án a IV. keresztyén civil szervezetek találkozájára került sor a Parlament Felsőházi Termében, amelyre meghívták Egyesületünk elnökét és főtitkárát is.

➔ Június 21-én a Haris Utazási Irodával több, mint 25-en Ausztriába és Szlovéniába utazunk 5 napra.

Dr. Jeszenszky Zoltán
Professzor emeritus, főtitkár

AZ ELMÚLT IDŐSZAKBAN ELHUNYTAK.

Együttérzéssel emlékezünk elhunyt iskolatársainkról.

A névsorban csak azok neve szerepel, akikről hiteles adataink vannak. A nevek utáni évszám az érettségi évét jelzi.

Böhm János	1950	Kardos József	1952
Bruckner János, dr	1947	Nagy Károly, dr.	1952
	(Londonban élt)		(Amerikában élt)
Csatlós Gábor	1950	Perkedi János, dr.	1944
Csengery Jenő	1947	Pósfay Miklós, dr.	1949
Debreczeni Károly	1950	Schön Károly	1954
Ferenczy Zoltán	1938	Tátrai László	1947
Gáncs Lajos, dr.	1948	Thomka László, dr.	1947
Hahm Béla	1947	Vető Béla	1945

Egyesületünk pénzügyi helyzete

Ezúton is köszönetet mondunk azoknak, akik az elmúlt évben anyagi támogatást nyújtottak Egyesületünk működéséhez. A régebben vállalt feladataink közül szinte csak a Fásori Örökdiák lapunk évenkénti megjelenését és postázását, valamint az utód nélkül maradt régi tanáraink sírhelymegváltási költségét igyekszünk biztosítani.

KEDVES VOLT FASORI DIÁKTÁRSAINK!

A fentiek alapján kérünk Benneteket, hogy mindenki anyagi helyzetétől függően támogassa Egyesületünket, ezért köszönet minden forint adományért.

Egyesületünk részére szánt összeget az alábbi módon tudjátok eljuttatni hozzánk:

Hazánkban élő volt fásori diáktársaink a küldött csekken tudják befizetni bármely postán vagy OTP fiókban. Az utóbbi helyen bankszámláról is lehet összeget átutalni. Ha nincs csekked, akkor bármely OTP fiók az alábbi jelzett bankszámlára felvesz összeget az Egyesület javára.

OTP Hungary 11714006-20308197

Ev. G. Volt Növ. Egy.

Külföldön élő volt diáktársaink pedig az alábbi számon tudják részünkre a kívánt összeget elküldeni:

IBAN Hungary

HU 43 117140062030819700000000

dr. Csizér Márton
1025 Budapest, Batyu u. 23.

Kitüntetések, hírek, egyébek

2011. március 15-én Kossuth-díjat vehetett át Medveczky Ádám volt fasori tanuló, a Magyar Állami Operaház Liszt Ferenc-díjas karmestere, érdemes művész.

2011. augusztus 20-án Katzky Ervin (1949) a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét kapta meg.

2011. június 10-én a Magyar Kémikusok Egyesülete küldöttközgyűlése Liptay Györgyöt (50) ismét megválasztotta 4 évre alelnöknek.

2011. június 10-én a Magyar Kémikusok Egyesülete Nagy Ivánt (38) életműdíjként, több évtizedes eredményes munkája elismeréseként Warta Vince díjjal tüntette ki. Szívvel gratulálunk a kitüntetettnek.

2011. június 18-án az Alma Mater adott otthont az újraindulás óta 5-10-15-20 (!) éve érettségizett osztályok hagyományos találkozójának.

2011. június 21-25 között az öregdiákok 24. alkalommal megrendezték a szokásos kirándulást (lebonyolító Haris Travel klub) az alábbi útvonalon: Lenti - Lendva - Dobronak - Muraszombat - Martyánc - Jeruzalem - Szentgotthárd - Velemér - Magyarszombatfa - Felsőlendva - Radkersburg - Sraden - Bad Gleichenberg - Riegersburg - Herberstein - Pöllau útvonalon. Utazó létszám 28 fő volt.

2011. augusztus 22-én 94 éves korában elhunyt Egedy Mária tanárnő, aki 1989-1993 között az újjáalakult iskola tanárnője volt.

Dr. Liptay György felvétele

FASORI ÖRÖKDIÁK

a Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesülete hírlevele • Az egyesület címe: 1071 Budapest, Városligeti fasor 17-21.,
e-mail: oregdiak@fasori.hu • Megjelenik 400 példányban. • A lap előállításához és egyesületünk működéséhez adományokat elfogadunk,
melyek az OTP Hungary 11714006-20308197 Ev. G. Volt. Nov. Egy., illetve az IBAN Hungary HU 43117140062030819700000000 számlaszámra utalhatók.